

"אורגיה של צביעות"

עוררו את זעמו של ה"ד"ר (ראה מסגרת). אבל אפילו צביעות זו עזרה לאחיות — כי היא הביאה להסכמה כללית שהאחיות צודקות.

תפקידנו במשך הויכוח היה להוכיח ש"המלך הוא עירום" — ושאינו שום בסיס מוסרי ומעשי לתביעת הממשלה שהאחיות יפסיקו את השביתה ללא תנאי. עשינו זאת בשורה של קריאות ביניים, עד שהגיע תורנו לנאום.

יצחק בן-אהרון, למשל, הצדיק את ה"אחיות והביע תקווה שתביעותיהן תתמלאנה. בדממה שהשתררה לרגע בתום נאומו, קראנו:

אורי אבנרי: אם כך, למה זה הגיע בכלל לשביתה? מן הקשר בין כל הדיבורים האלה ובין מעשינו?

ה"ד"ר ראובן ברקת: אל מי אתה מדבר עכשיו, חברי-הכנסת אבנרי? (הכחנה: הנואם כבר סיים, ואין למי לקרוא קריאת ביניים.)

אורי אבנרי: לכל מי שמע את נאומו של חברי-הכנסת בן-אהרון ולקח את זה ברצינות!

לא היה איש באולם שלא הבין בדיוק למה הכוונה — שאין כל קשר בין דבריו החסודים של בן-אהרון, ובין מעשיו ערב השביתה. על כך עמד שלום כהן לאחר מכן בנאומו. דבריו, כמו קריאות הביניים, עשו רושם כפני שכל הנוכחים ידעו שה"מלך הוא באמת עירום" — שדברינו נכריים בדיוק. עבדי הבוסים לא יכלו לבטא זאת עצמם.

כשריכר ח"כ מאיר אביזוהר מע"מ והת' לזנו על כך ששרי-הבריאות לא נכנס למשא ומתן:

אורי אבנרי: תציע לשרי-הבריאות לעבור עכשיו מייד עם האחיות לאחד ה"דורים, ולגמור את כל העניין עוד לפני תום הויכוח. למה לא השר פה, המנכ"ל פה, וראשי האחיות פה.

מאיר אביזוהר: תתפלא, חברי-הכנסת אבנרי, זוהי אפשרות. כך נגמרו כבר דברים.

★ ★ ★

השר לא עבר, לחור אחר, כי כונת הממשלה הייתה שהכנסת תפנה פה-אחד אל האחיות ותציג להן דרישה אולטימטיבית בית לחור לעבודה מייד, ללא תנאי. הפרנו כוונה זו של אולטימטום פה-אחד. הצענו הצעת-החלטה אחרת, כלהלן:

(1) הכנסת מכירה בצידקת דרישותיהן של האחיות ומגנה את האדישות, השחיתות וההתעלמות מצד הממשלה, קופות החולים, שאר המעבידים והנהגת ההסתדרות, שגרו מן במישרין לשביתת האחיות, אחרי ש"איגוד-האחיות מיצה את כל הדרכים הסבירי ורז למאבק מקצועי.

(2) נוכח הסבל הנגרם לאלפים בעיקבות שביתה זו, קוראת הכנסת לממשלה לשים קץ לשביתה זו, עליידי כך שתצהיר לי אלתר על הכרתה בצידקת דרישותיהן של איגוד-האחיות, ועל התחייבותה העקרונית להיענות לדרישות אלו, במשא ומתן מזוי רז תוך שבועיים.

(3) הכנסת קוראת לאחיות לחזור לי עבודה מייד אחרי שהממשלה תצהיר על נכונות זו.

הצעו זו נדחתה כמוכרן רוב גדול, כמו ההצעות של סיעות אופוזיציוניות אחרות. אך דחייה זו הייתה רק למראית-עין. כי הודות לעמדתם האיתנה של האחיות, ש"סירבו לקבל את האולטימטום של הרוב, ו" גם הודות לפעולה הפרלמנטרית שלנו, קיבלה הממשלה למעשה את עמדתנו.

כעבור 48 שעות נפסקה השביתה — אחרי שהממשלה הסכימה בשקט לחלק מ"דרישות האחיות, וגם קבעה גבול של זמן למשא-ומתן. הזמן שנקבע: שבועיים, ב"דיוק כפי שהצענו.

היא יכלה למסור "הודעה ממשלתית" על נושא זה. במיקרה זה מתבטלות אוטומטית כל ההצעות של חברי-הכנסת, והדיון נע"ר לפי סדר-הסיעות. כלומר: במקום לפ" תוח את הדיון, יורדת סיעתנו לתחתית סדר-הנואמים — ואילו הממשלה עצמה פיתחת בדיון, כשהסיעות הגדולות אומרות אחריה אמן.

כך קרה שהממשלה — שזה עתה דרשה מהכנסת להסיר את כל העניין מסדר-היום, מסרה עליו פתאום הודעה משלה.

★ ★ ★

עצם עריכת דיון כזה היה, כמוכרן, נצחון גדול לעניין האחיות — כי הוא הפנה את תשומת-לב הציבור כולו לפר" שה זו ומכיון שאף אחת מן המפלגות לא רצתה לאבד את קולותיהן של 11 אלף אחיות — גם לא הכחיש איש מן הנוא"מים כי האחיות צודקות.

מכאן ההשתלשלות של הצביעות המתח"רות, ששלוס כהן קרא אותה בראשית דב"רו "אורגיה של צביעות" — מילים ש"ה

הם ורדיגר מפא"י לא הצביע בעד ההצעה של עצמו! כל שאר הכנסת הצביע, לפי הצעת הממשלה, בעד הצעת ר"ק להסיר את העניין מסדר-היום! (זה ממש לא ייאמן. אני יודע. אבל זה היה כך.)

כשאך פרצה השביתה, תבענו במיכר"ק לקיים עליה דיון "דחוף". בעיקבותינו הל"כו כמעט כל שאר הסיעות. הנשיאות הכי"רה בדחיפות ההצעות, כי או כבר לא הי"תה לה ברירה. פשוט אי-אפשר היה להת"עלם מן השביתה שגרמה זעזוע בארץ.

לפי התקנון, היה הויכוח צריך להתקיים למחרת-היום. מכיון שסיעתנו הייתה הרא"ש שונה שהגישה את ההצעה, היינו אנחנו צריכים לפתוח בדיון.

רעיון זה העביר לחלה בלב הכיסים של הממשלה וקופת-החולים. היה ברור להם שאם נפתח אנחנו בדיון, נקבע גם את סיגנונו, ברוח של התקפת-מתוך על הטיפול הפושע שלהן בתביעות האחיות. הייתה לממשלה רק דרך אחת למנוע זאת.

גם מלאכים צריכים לאכול

דוד ומבקש ממך להימנע מלהשתמש ב"ביטויים פוגעים". **אורי אבנרי:** קרא לזה "ענות-מצח". **שלום כהן:** אמרתי: חוסר האחריות של הממשלה.

היינו היחידים בבית שתמכו בשבוע ש"עבר בהצעתו של חברי-הכנסת ורדיגר ל"דון בבקשה". אם אינני טועה, גם מגיש ה"הצעה לא היה נוכח כדי להצביע בעד ה"הצעה של עצמו. אך הממשלה אמרה: אין טעם לדון עכשיו בעניין, מטפלים בבקשה — והכנסת הסירה את הענין מעל סדר יומה.

והיום, כשרכבות חולים סובלים, ובשאלפי אחיות, שיייעדו הייתהן הוא לעזור בהקלת סיבלם של הבריות, נקרעות בין זכותן לתני אים הוגנים ובין חובת ליכן לעי זור לחולים — כיום באים דוכרי הקואליציה, ולא רק הם, כדי לשי פוך דמעות-ניתני על מצבם של החולים ושל האחיות כאחת.

● לזור את בדיקת תנאי העבודה של האחיות, כדי לקבוע תקן הוגן שפירושו עומס-עבודה הוגן;

● להבטיח לאחיות ולאחים את אותן ההטבות המגיעות להן במסגרת עיסקת"החבילה;

● להעניק להן פיצוי כספי סביר על מאמקי-היתר שנשאו בו במשך כל השנים הללו בשל העדר תקן ברוך והוגן. הופיע לפנינו חברי-הכנסת בן-אהרון והצי"היר שהוא נקרע, ויש לו דיו-דוכרים, ויש לו ריב עם המעבידים. הוא התחכך עם המעבידים.

אבל מי בעצם מתווכח עם מי? מוזכר ההסתדרות, כנציג האחיות, מתווכח עם מוזכר ההסתדרות כי נציג קופת-חולים, המעביד העי קרי.

בא כאן חברי-הכנסת בן-אהרון, ושופך דמעות מפני שהחבר בן-אהרון מההסתדרות אינו מצליח לכוף על האדון בן-אהרון מ"קופת-חולים הסדר, שחברי-הכנסת בן-אהרון חושב שהאדון בן-אהרון צריך לתת ל"חבר בן-אהרון.

קריאה: התבלבלנו. **שלום כהן:** גם הוא היה מבולבל. **השר ויקטור שפיטוב:** מבריק. **שלום כהן:** תודה על המחמאה.

היינו עדים למאבק איתנים בין חברי הכנסת בן-אהרון והחבר בן-אהרון ואדון בן-אהרון, ובניתיים אלפי החולים סובלים מעניין שהמרירות של החולים הסובלים אינה מכוננת נגד האחיות. הרדיו שידר ראינות עם חולים, הסובלים מהשביתה, ודווקא הם תמכו באחיות. הם עמדו ל"צידן של האחיות. אם המרירות של ה"אחיות תתמשך, נעלם עבודה ביוקר, כי ה"רבה-הרבה יותר מאשר בלירות. על ה"ממשלה לשים לה קץ, על ידי מימוש ה"הכרה בצידקת האחיות.

דוד ומבקש ממך להימנע מלהשתמש ב"ביטויים פוגעים". **אורי אבנרי:** קרא לזה "ענות-מצח". **שלום כהן:** אמרתי: חוסר האחריות של הממשלה.

היינו היחידים בבית שתמכו בשבוע ש"עבר בהצעתו של חברי-הכנסת ורדיגר ל"דון בבקשה". אם אינני טועה, גם מגיש ה"הצעה לא היה נוכח כדי להצביע בעד ה"הצעה של עצמו. אך הממשלה אמרה: אין טעם לדון עכשיו בעניין, מטפלים בבקשה — והכנסת הסירה את הענין מעל סדר יומה.

והיום, כשרכבות חולים סובלים, ובשאלפי אחיות, שיייעדו הייתהן הוא לעזור בהקלת סיבלם של הבריות, נקרעות בין זכותן לתני אים הוגנים ובין חובת ליכן לעי זור לחולים — כיום באים דוכרי הקואליציה, ולא רק הם, כדי לשי פוך דמעות-ניתני על מצבם של החולים ושל האחיות כאחת.

העונש של הצורך.

אומרים לאחיות: אתן צודקות, היוניחו אתכן, התעלמו מכן. ובאותה נשימה דור"שים מהן: הפסיקו את השביתה. נכח, בלי תנאים הפסיקו את השביתה, וייטב לכן. גם אני יכול לשאת נאום כזה. יכולתי לשבח את האחיות ולהכיר בצידקת דריש"תיהן. סוף סוף הן מונות 11 אלף אחיות. 11 אלף קולות בבחירות — זהו כמעט מגדש שלם בכנסת.

ואחרי שהייתי ממניף להן, הייתי גם אני יכול להפוך את הקערה על פיה בהת"סדות, ולהסביר כי למרבה הצער קיימת עיסקת-חבילה, קיימים צרכי הבטחון, קיים המאמץ המלחמתי, ועל כן אסור להן לשי"בות, אסור להן להתעקש על דרישותיהן. **קריאה:** אתה מציע להן לשבות? **אסתר ריוואדינאור:** לא, הוא מציע להן להצביע בעדו.

שלום כהן: מה יותר קל מאשר לע"שות את אשר עשה חברי-הכנסת בן-אהרון וחבריו, שאמרו: היו ילדות טובות, הפסיקו את השביתה, סמכו עלינו, אנחנו נדאג לזכויותיכן.

אבנרי: אדוני היושב-ראש, אני אומר: אם יפסיקו האחיות את שביתתן ללא תנאי, מבלי לקבל את מה שמגיע להן, מבלי שיוכי"טח שתקבלנה מה שמגיע להן, יהיה זה מעשה טיפשי וחסר"אחריות.

כי פירושו יהיה לתת פרס לאלה ש"

כמו אנשים רבים אחרים במדינה (ו" בעצם, מי לא?) הייב גם אני חוב אישי גדול לאחיות. אני זוכר עדיין היטב את פניהן של רוב "המלאכים בלבן" שהרגיעו אותי ושיככו את כאבי בבית-החולים הצבאי. אי"ני יודע אם רובן עובדות עדיין במקצוע כפורטובה זה אחרי 22 שנה. אני רוצה להאמין כי השבוע החזירה סיעתנו חלק קטן מחוב אישי זה.

מה יכולים שני אנשים לעשות בכנסת — כשכל אחד מהם בטל בדיוק בשישים? ב"פרשת האחיות הפעלנו את כל התרגילים הפרלמנטריים האפשריים — ונדמה לי ש"מילאנו תפקיד לא-מבוטל במה שאירע.

★ ★ ★

לפני שדושה שבועות, כשעוד אפי"שר היה למנוע את שביתת-האחיות, הוצע לדון בכנסת בפרשה. בעת ההצבעה היינו היחידים שהצביעו בעד הדיון במלי"אה, ורק אנחנו והד"ר סנה הצביעו בעד דיון בוועדה. אפילו מציע-ההצעה (ח"כ אבנ"ר)

זהו נוסח נאומו של שלום כהן בוויכוח על שביתת האחיות:

שלום כהן: אין פלא שהממשלה הצי"עה לנשיאות הכנסת אתמול לבטל את ה"הצעות החופות לסדר-היום, ולמסור ב"חופזה הודעה בעצמה.

כהן, במקום שסיעתי תפתח את הדיון ותוקיע את הממשלה והי"הסתדרות על חלקן בשערורייה הציבורית שדחפה את האחיות לשבות — במקום פתיחה זו, היינו עדים לאורגיה של צביעות משי"תוללת.

כולם הרעיפו אהדה על האחיות. כולם

אמרו שהן צודקות. כולם העלו על נס את המלאכים בלבן, אבל הוקיעו את שביתתן.

החוצפה של הממשלה

רק עכשיו, כשהשביתה נמצאת כבר ביומה השלישי, אנו יכולים להעריך את חוסר האחריות — הייתי אומר: החוצפה ממש — של הממשלה, כאשר הציעה בשי"בוע שעבר לחזירי מפד"ר היום את ההצעה לדון בעוד מועד בשי"ביתה העומדת לפרוץ.

היו"ר בניציון קשת: עברתי ב"שתיקה על ביטוי סכלל לא מצא חן בעיני, ושחלה במלה "אורגיה". קיבלת את שתיק"תי כעידוד, ואני מודיען שזה לא היה עי"

מורי אבנרי